

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קד.

1. ויאמר אל בנותיו ואין לקחה זה עובתן את האיש קראן לו ויאכל לחם: שמות ב כ
2. ומשפחות ספרים ישיבי יעבץ תרעתיים שמעתיים שוכתיים המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רבבי:
3. ובני קני חתן משה עלו מעיר התקרים את בני יהודה מדבר יהודה אשר בגב ערד וילך וישב את הקני:
4. ויהי הם ישיבי אל השלחן ויהי דבר יי אל הבאים אשר ישיבו:
5. ויאמר יי אל ישעיהו יא נא לקראת אחי אתה ושאר יושבי בגב אל קצה תעלת הברכה העליונה אל מסלת שדה כובסי: ישעיהו ג
6. ראו עתה בני אני עמדי הוא ואין אלהים עמדי אני אמית ואחותי מחצתי ואני ארפא ואין מרפא מצילי: הברים לב לט
7. קבורת חמור יקבר סובב והשלחן מקלחה לשערי ירושלים:
8. אנה יי וקר נא את אשר התהלכתי לפניך באמת ובלבב שלם ונתוב בעיניך עשיתי ויתן חוקיהו בני גדולי: מלכים ב כ ג
9. ויאמר חוקיהו אל ויהי שמון מה את בני ירפא יי לי ועליתי ביום השלישי בית יי:
10. ומבניך אשר יצאו מפך אשר תוליד יקחו ויהיו קריים בהיכל מלך בבל: מלכים ב כ ח
11. וישמע עליהם חוקיהו ויראם את כל בית נבחה את הקסף ואת הנהב ואת הבשמים ואת השוב ואת בית כל אשר נמצא בארצותיו לא היה דבר אשר לא יראם חוקיהו בביתו ובלב ממשתלתו: מלכים ב כ ג
12. איכה ישבה בך העיר רבתי עם היתה כאלמנה רבתי בגוים שרתי בפרדיות היתה קמס: איכה א א
13. וישפך ישראל בוש בך עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו מל יערפו סל:

ואותו כלי הפך אמו על ראשו כדי שלא יכירו ישעיה שהיה מתבייש [ממנו]: **יאשיהו**. בן אמון: **חוקיהו**. אבי מנשה: **נכרא מנשה אבא וכו'**. יאשיה מנשה אמון אביו ולא חזקיה מנשה בנו דכתיב אין מידי מנזל ודכתיב ליה בהגדה: אין אברהם מנזל וכו': **השפא דאסיס להכי**. דברא מנשה לנכרא:

אחו נמי. לא תימא דכבשינהו [לאפיה] אלא מפני כבודו של חזקיה לא מנאחו: **מפני מה לא מנאו אס יסויקיס**. בזותן שאין להם חלק [לעוהו]: **משום דלי חייא בר אביה**. שנתכפר על שלא ניתן לקבורה. וכל הני מפני מה לא מנאו לא צעי אלא מהנך דהוו רשעים גמורים כדחשיבנא להו לעיל [קג]: אמו חתם את המורה וכו': **נחאס ועוד כו'**. נקמה נעשית צה ככר ועוד אחרת מעשה צה: **פרידה**. כך שמו: **סיפא**. ארגו: **בשזיל הטוב מה אום**. בשזיל חזקיה [ששיצה את] עממו דלמר הטוב צעינך עשיתי גרם לו שאמר מה אום כי אעלה בית ה' ששאל אות מהקב"ה שעבירה גוררת עבירה: **אלנו נכרים על שולחנו**. אותם ששאל לו מרודך בללחן ספרים ומנחה על ידם: **ומשמע עליו**. כגון חזקיה דלמרין לקמן אשמו השקמה עליהם: **גורם גלום**. דכתיב וישמח עליהם חזקיה ויראם את (כל) בית נכמה ומכיר במריה ומצניף אשר ילאו ממך יקמו והיו סריסים ציכלי מלך צבל: **אשמו השקמה עליהם**. היא עלמה מחוגת להם. והיינו בית נכמה לשון מנכה על שם ללע שנתפחה מן האדם וממנה נכרא אשה: **צום גגויו**. והכי מתרגמינן צום גגויו. וימנחם פתר במתכונתו לשון סמננים כמו (בראשית) לה נכחתי ולרי ולוט: **זין אולג זין**. כגון פרולא שלטיט צפרולא: **איכה**. ל"ו בגימטריא: **ל"ו כרימות** (דף ג). חשיב להו: **לקו בא"ב**. שכל מגילת איכה סדורא צלפא ציתא: **צטח צדה**. שישצין יחידים ואינן ממיראין לא מן הנכרים ולא מן חיות רעות: **רצפי עס**. עס שמתרצה והולך יותר משאר עס: **קטנה גדולה**. ש"ז של קטן אינו מנושל ואינו מוריע מהר כשל גדול וכן רחס של קטנה אינה קולטת מהר כשל גדולה לפיכך משיאין גדולה לקטן כדי לכשתא זרעו [מנושול] קולט מהר וקטנה לגדול כדי שיאס שצטח זרעו קולט מהר ולא קטנה לקטן ששוין להוליד. ולא קטן וקטנה ממש אלא שעומדין על פרקו ורלוין הס להוליד ומיהו אין זרע שלהם מנושל כל כך: **אחד**

עמון ומואב. קרוצין לישראל שצאו מלוג בן אחי אברהם ורחמן הממוס שלא יצאו בקהל. ל"א קרוצין ממש ליכא למימר דהא מדין מבני קטורה היו בני אברהם וקרוצים היו בני מדין לישראל יותר מעמון ומואב שהם בני אברהם אלא עמון ומואב שכנים וקרוצים היו לארץ ישראל ומדין רחוקים להם

היו: וישבו נלשמה הגויים ממשפחות ספרים. והאי קרא מפרש ליה כולי כספירי (כפרשת ויאמר משה לחוצב: **המה הקינים הבאים מחמת אבי צום רכב**. וקינים אלו בניו של יתרו דכתיב ובני קיני חתן משה ובניו של יתרו הן הן בניו של רכב דכתיב הקינים הבאים מחמת אבי צום רכב וכתיב וירמיה לה ולצית הרבצים אמר ירמיה כי זה אמר ה' [וגו'] יען אשר שמעתם [על] מות [יהודא] אביכם [וגו'] לא יכרת אש ליונדב בן רכב [עומד] לפני כל הימים ולמרינן כספירי) אפשר נכרים הם ונכנסין להיכל והרי כל ישראל לא נכנסו להיכל אלא שהיו יושצין בסנהדרין ומורין בדברי מורה. מ"ר: **ממכה**. דלמרין לעיל [קג]: הניחו לו שפתו מנויה לעוברי דרכים: **ומשרה שכינה על נביאי הכנעל מחצרו של מוצח צית אל שיחרצ מפני שהעמיד צו ירבעם ללמים דכתיב (במ"א יג) והנה אש האלהים בא מיהודה וגו' ויאמר מוצח מוצח ומפרש כסדר עולם להניו עדו הנביא וצא נביא השקר והטעוהו לעד והשיצו לצית אל והעבירו על מנות הקב"ה שאמר לו לא תשוב לבית אל והאכילו וזכות שהאכילו שרמה עליו שכינה שנאמר [שם] ויהי דבר ה' אל האיש הנביא אשר השיצו להאכילו אלנו: **ושגגסה עולה זדון**. שהרי מלניו ציהונתן שגג ולא הלוהו לדוד שתי ככרות ונענש דלמר רב יהודה וכו': **לוהו**. לשון ליה: **לא נהרגה נביא**. שלא היה נרץ דוד לשאלו להם מכנינו נוצ ולא היה דואג מלשין עליהם: **ולא היה שאלו נהרג**. על אותו עון: **שמוטל**. דלכזי יומס ובני חזקיה: **ושאר**. מישראל שצאו להיות בניך ותלמידך וכל מי שישצו לציתך דהיינו תלמידיו כדמתרגמינן ושאר' דלא תטאו ודעתו חטאיו תלמידו: **מאי כובס דכבשינהו לאפיה**. שכבש את פניו והיה מתבייש מפני ישעיה: **כובס**. כמו כובס: **אולגה דקלני סחף ארישיה**. כלי מנוקב של כובסין שמוטלין צו מים על הצגדים**

ואת ועוד אחרת תניא אמר רבי בעיניך עשיתי מה אות בשביל שנכרים אכלו על שולחנו גרם גלות לבניו מסייע ליה לחזקיה דאמר חזקיה כל המזמן עובד כוכבים לתוך ביתו ומשמש עליו גורם גלות לבניו שגאמר [אשר תוליד] יקחו והיו סריסים בהיכל מלך בבל [וישמח חזקיה ויראם את (כל) בית נכחה את הכסף ואת הנהב ואת הבשמים ואת השמן ואת השוב ואת בית כל אשר נמצא בארצותיו לא היה דבר אשר לא יראם חזקיה בביתו ובלב ממשתלתו: מלכים ב כ ג] וישפך ישראל בוש בך עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו מל יערפו סל:

- א) לקמן קו. ע"ש סוטה יא. ע"ש, ג) גירסת ערוך בערך אל אולגה ומיז על ז' ע"ש פירוש ע"ש, א) בני משפחות סוטה: ד"ה דלמרי, ד) לעיל פב. ע"ש, ה) נ"א אמאי דכתיבו חזקיה נפקא אחרה להו לשיבנהו אמרי לה אביהו, ו) [במלכים א] חתם וישמע וישעיהו לנו מבני וישמח, ז) [ג"ל רבנא, ח) [נעתי, ט) [בנעלותך י נעו], י) [שם], יא) [ספרי האויט לז לט, יב) צעי במקום כ"ד: יקוט דר' פירא, יג) א"ל בר אבוי, יד) צית נכמה מ"ב כ, ט) [לעיל יז].

גליון הש"ס
גם אין אברהם מציל. ע"י יומא לה ע"ב חתום ישינס ד"ה מעשה:

מוסף רש"י
ורשבי יעבץ. תלמידי יעבץ. יעבץ אדם גדול בתורה היה, כדכתיב (ד"ה"א ד) ויקרא יעבץ לאהי ישראל לאמר אם בן ברכתי מצורה והרבת את גבולי בתלמידי וגו' ויצא אליהם את אשר שלל (סוטה יא. ע"ש תורה ספרי). מפרש בספרי ששמעו מרעהו כהן קני, ל"א כרמיים על שם שהיו יושבים בשערי ירושלים (סוטה טו). שמועתיים. שמעו מנות אברהם, דכתיב יונדב בן רכב שמעתי קרא, והם היו מבני בניו של יתרו כדמפרש ארזי המה הקינים על שם סוכותם. על שם שהיו יושבים בסוכות, כדכתיב (ירמיה) ויהי ונשח צהלים, וקרי להו משפחת ספרים, דהיינו ספרדן, וכן מרעמיס קני שער (שם). אובלח דקצרי. נכע אחו לפני ישעיה וסם על ראשו אולגה דקרי, ספה עליו כלי, פי כלי מנוקב של כובסין שמוטלין צו מים על הצגדים (ישעיה ז. א). וקנו דרבי פירא. הוא ר' מייא בר אבוי (לעיל יב. א). קבורת חמור. מושך ברחובות (שם). ולא אלמנה ממש. דהא לא מביז אלמנה אלא היתה כאלמנה, כאלמנה השומרת בתלמידי חיות על צעלה שהלך ועמד לחור (תענית ב. ב).

דברים כל כ